

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення вченої ради університету
22 лютого 2021 року,
протокол № 10.

Перший проректор

_____ Олег ОМЕЛЬЧУК

23 лютого 2021 року

м.п.

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«МЕНЕДЖМЕНТ В ТУРИЗМІ»
для підготовки на першому (освітньому) рівні
здобувачів вищої освіти освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 242 Туризм
галузі знань 24 Сфера обслуговування

Розробник програми:

Викладач дисципліни – доцент кафедри менеджменту, фінансів, банківської справи та страхування, кандидат економічних наук, доцент

_____ Н. П. Захаркевич

18 січня 2021 року

Схвалено кафедрою менеджменту, фінансів, банківської справи та страхування

19 січня 2021 року, протокол № 8.

Завідувач кафедри _____ В. П. Синчак

19 січня 2021 року

Декан факультету управління та економіки _____ Т.В. Терещенко

20 січня 2021 року

Погоджено методичною радою університету 17 лютого 2021 року, протокол № 5.

Голова методичної ради _____ І.Б. Ковтун

17 лютого 2021 року

Обліковий обсяг програми – 0,83 ум.др.арк.

ЗМІСТ

	Стор.
1. Опис навчальної дисципліни	– 4
2. Заплановані результати навчання	– 5
3. Програма навчальної дисципліни	– 6
4. Структура вивчення навчальної дисципліни	– 11
4.1. Тематичний план навчальної дисципліни	– 11
4.2. Аудиторні заняття	– 11
4.3. Самостійна робота студентів	– 12
5. Методи навчання та контролю	– 12
6. Схема нарахування балів	– 12
7. Рекомендовані джерела	– 13
7.1. Основні джерела	– 13
7.2. Допоміжні джерела	– 13
8. Інформаційні ресурси в Інтернеті	– 14

1. Опис навчальної дисципліни

1.	Шифр і назва галузі знань	–	24 Сфера обслуговування
2.	Код і назва спеціальності	–	242 Туризм
3.	Назва спеціалізації	–	
4.	Назва дисципліни	–	Менеджмент в туризмі
5.	Тип дисципліни	–	обов'язкова
6.	Код дисципліни	–	ППО 12.1
7.	Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	–	перший
8.	Ступінь вищої освіти, що здобувається	–	бакалавр
9.	Курс / рік навчання	–	третій
10.	Семестр	–	шостий
11.	Обсяг вивчення дисципліни:		
	1) загальний обсяг (кредитів ЄКТС / годин)	–	4/120
	2) денна форма навчання:		
	аудиторні заняття (годин)	–	42
	% від загального обсягу	–	35
	лекційні заняття (годин)	–	18
	% від обсягу аудиторних годин	–	43
	семінарські заняття (годин)	–	24
	% від обсягу аудиторних годин	–	57
	самостійна робота (годин)	–	33
	% від загального обсягу	–	28
	курсова робота (годин)		45
	% від загального обсягу		37
	тижневих годин:		
	аудиторних занять	–	3
	самостійної роботи	–	2,4
	урсової роботи		3,2
	3) заочна форма навчання:		
	аудиторні заняття (годин)	–	-
	% від загального обсягу	–	-
	лекційні заняття (годин)	–	-
	% від обсягу аудиторних годин	–	-
	семінарські заняття (годин)	–	-
	% від обсягу аудиторних годин	–	-
	самостійна робота (годин)	–	-
	% від загального обсягу	–	-
	тижневих годин:		-
	аудиторних занять	–	-
	самостійної роботи	–	-
12.	Форма семестрового контролю	–	екзамен, захист курсової роботи
13.	Місце дисципліни в логічній схемі:		
	1) попередні дисципліни	–	ЗПО 9. Економіка туризму, ППО 4.1. Основи туризмознавства, ППО 6. Документаційне забезпечення діяльності туристичних організацій, ППО 10. Туристична логістика, ППВ 4.5. Аналіз діяльності туристичних підприємств ППВ 4.6. Розрахунки та платежі в туризмі

2) наступні дисципліни

- ППО 12.2. Комунікативний менеджмент,
- ППВ 6.3. Тайм-менеджмент,
- ППВ 6.8. Управління якістю в туризмі,
- ППВ 7.2. Туристичний брендинг,
- ППВ 7.3. Туристичне іміджмейкерство,
- ППВ 7.4. Державне та муніципальне управління у сфері туризму,
- ППВ 7.5. Антикризове управління,
- ППВ 7.6. Державне та муніципальне управління у сфері туризму,
- ППВ 7.8. Ризик-менеджмент в туризмі,
- ПП 2.3. Практика переддипломна,
- БР. Бакалаврська робота

14. Мова вивчення дисципліни

- українська.

2. Заплановані результати навчання

<p>Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни</p>	<p>K12. Навички міжособистісної взаємодії. K13. Здатність планувати та управляти часом. K14. Здатність працювати в команді та автономно. K18. Здатність аналізувати діяльність суб'єктів індустрії туризму на всіх рівнях управління через призму концепції сталого розвитку. K22. Розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії та її підсистем.</p>
<p>Програмні результати навчання</p>	<p>ПР02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук. ПР06. Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів. ПР10. Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна). ПР17. Управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері. ПР18. Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях. ПР20. Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання, в тому числі на місцевому, регіональному та державному рівнях управління. ПР21. Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності. ПР22. Професійно виконувати завдання в невизначених та екстремальних ситуаціях.</p>

<p>Після завершення вивчення дисципліни здобувач повинен продемонструвати такі результати навчання:</p>	
<p>1. Знання</p>	
1.1)	відтворювати визначення понятійно-термінологічного апарату менеджменту в туризмі;
1.2)	характеризувати сучасні принципи управління;
1.3)	встановлювати зв'язок між функціями менеджменту;
<p>2. Розуміння</p>	
2.1)	пояснювати зміст дефініцій основних термінів, що розкривають суть менеджменту в туризмі;
2.2)	класифікувати методи менеджменту в туризмі;

2.3) будувати організаційні структури управління;
2.4) пояснювати теорії мотивації;
2.5) з'ясувати базові аспекти керівництва та лідерства;
3. Застосування знань
3.1) будувати ефективну систему контролю;
3.2) планувати роботу структурного підрозділу та організації на коротко-, середньо- та довгострокову перспективу;
3.3) визначати наслідки прийняття управлінських рішень;
3.4) знаходити оптимальні умови використання стилів управління;
3.5) розробляти програми мотивації персоналу туристичної організації;
4. Аналіз
4.1) аналізувати умови прийняття управлінських рішень;
4.2) порівнювати теорії мотивації;
4.3) здійснювати розподіл завдань між виконавцями;
4.4) співвідносити теорії лідерства;
4.5) визначати ефективність системи комунікації в менеджменті;
5. Синтез
5.1) проектувати систему комунікацій організації;
5.2) узагальнювати сучасні підходи до управління туристичною організацією;
5.3) установлювати зв'язок між компонентами середовища туристичної організації;
5.4) розробляти систему планів туристичної організації;
5.5) інтегрувати сучасні підходи в практику управління туристичними організаціями;
6. Оцінювання
6.1) оцінювати ефективність менеджменту організації;
6.2) аргументувати вибір альтернативних рішень;
6.3) визначати ефективність системи контролю;
6.4) вимірювати організаційну ефективність;
6.5) обирати систему мотивації праці персоналу туристичної організації;
7. Створення (творчість)
7.1) створювати сучасні системи мотивації праці персоналу туристичної організації;
7.2) розробляти сучасні системи контролю;
7.3) проектувати системи управління туристичними організаціями із врахуванням сучасних течій;
7.4) пропонувати власні варіанти ведення соціально відповідального бізнесу.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Менеджмент в туризмі: сутність, основні підходи

Сутність і основні підходи в менеджменті. Основні підходи до визначення поняття «Менеджмент». Менеджмент як наука. Менеджмент як мистецтво.

Суб'єкт та об'єкт управління, їх характеристика, взаємозв'язок і взаємодія. Суб'єкт управління. Об'єкт управління. Система менеджменту. Підходи до менеджменту. Процесний підхід. Системний підхід. Види організацій як систем. Ситуаційний підхід.

Основні поняття й управлінські категорії менеджменту в туризмі. Особливості туризму як об'єкта управління. Завдання менеджерів туризму. Туристичний продукт. Туристичний пакет. Туристичний центр. Послуги гостинності. Трансфер. Тур. Продукт туристичної компанії (туроператора) і продукт туристичної території. Туристичний продукт-об'єкт. Туристичний продукт-маршрут. Туристичний продукт-місце. Концептуальні компоненти туристичного продукту. Туристична послуга. Ознаки туристичної послуги. Програма туристичної подорожі (перебування). Туристичний маршрут.

Мета та завдання менеджменту в туризмі, методи менеджменту. Мета менеджменту. Завдання менеджменту. Методи дослідження: аналіз об'єкта дослідження, моделювання,

науковий експеримент, соціологічні методи. Діалектичний підхід. Конкретно-історичний підхід. Системний підхід. Види моделей: вербальні (словесні); фізичні; аналогові; тренажери; математичні. Умови проведення експерименту.

Тема 2. Еволюція менеджменту в туризмі

Зародження науки про управління. Періоди формування управлінської науки: емпіричний, теоретичний. Управлінські революції. Фази розвитку певних наукових шкіл: передфаза; фаза «школи наукового управління підприємствами»; фаза «адміністративно-бюрократичного підходу»; фаза школи «руху за гуманні стосунки»; сучасна фаза.

Еволюція наукових шкіл менеджменту. Класичні теорії менеджменту. Школа наукового управління (раціоналістична). Ф. Тейлор, Г. Гант, Л. Гілбрет, Ф. Гілбрет, Г. Емерсон. Школа раціональної бюрократії. М. Вебер. Школа адміністративного управління. А. Файоль

Неокласичні теорії менеджменту. М.-П. Фоллет Гуманістичний напрям в менеджменті. Поведінкові теорії менеджменту. Школа людських стосунків. Ч. Барнард, Е. Мейо. Хоторнський експеримент. Школа людських ресурсів. А. Маслоу, Д. Мак-Грегор. Поведінкова школа. Ф. Герцберг, К. Арджіріс, Д. Мак-Клелланд. Школа науки управління. Кількісний підхід до менеджменту. Школа соціальних систем. Емпірична школа менеджменту. Розвиток міжнародного туризму.

Сучасні детермінанти менеджменту туризму. Демографічні тенденції суспільного розвитку. Сучасні підходи менеджменту в туризмі.

Тема 3. Управління внутрішнім і зовнішнім середовищем в туризмі

Внутрішнє середовище в туризмі. Внутрішнє середовище організації. Цілі, структура, завдання, технології, персонал. Рівні мінливості технології: стабільна технологія; плідотворна технологія; мінлива технологія. Людські ресурси в організації. Цілепокладання в туризмі. Класифікація цілей. «Дерево цілей». Характеристики цілей. Процес постановки цілей.

Організаційні структури управління в туризмі. Типи організаційних структур управління. Класифікація організаційних структур управління. Етапи розробки організаційної структури. Бюрократія. Лінійна організаційна структура управління. Функціональна організаційна структура управління. Функціональна департаментизація. Лінійно-функціональна організаційна структура. Дивізійна організаційна структура управління. Дивізійно-продуктова структура. Дивізійна організаційна структура, спрямована на споживача. Дивізійно-регіональна організаційна структура. Адаптивні структури. Проектна структура організації. Матричні структури.

Зовнішнє середовище туристичної діяльності. Властивості зовнішнього середовища: взаємопов'язаність факторів, складність, рухомість, невизначеність.

Мікросередовище туристичної організації. Постачальники. Закони і державні органи. Конкуренти. Споживачі (туристи). Трудові ресурси.

Макросередовище туристичного бізнесу. Природно-кліматичні і географічні фактори. Культурно-історичні фактори. Демографічні і соціальні зміни. Економічна ситуація. Політична ситуація. Матеріально-технічні фактори. Соціальні фактори. Екологічні фактори.

Тема 4. Функції, принципи та методи менеджменту в туризмі

Поняття функцій менеджменту. Класифікація та характеристика функцій менеджменту. Функції організації. Загальні функції (планування, організування, мотивування, контролювання та регулювання). Конкретні функції. Об'єднувальна функція менеджменту.

Сутність, природа та роль принципів менеджменту в досягненні мети організації. Класифікація принципів менеджменту. Принципи управління індивідуальною працею робітників Ф. Тейлора. Принципи управління А. Файоля.

Загальні принципи менеджменту. Принцип наукової обґрунтованості практики менеджменту. Принцип ефективності. Принцип оптимальності. Принцип постійного вдосконалення процесів і методів менеджменту. Принцип плановості. Принцип єдності цілей. Принцип цілісності системи менеджменту. Принцип матеріального і морального стимулювання праці. Принцип гнучкості організаційних структур.

Організаційні принципи менеджменту. Принцип функціональної дефініції. Скалярний (безумовної відповідальності) принцип. Принцип рівня повноважень. Принцип єдиноначальності. Принцип безумовної відповідальності. Принцип паритету повноважень і відповідальності. Принцип делегування повноважень. Принцип діапазону управління. Принцип прямого керівництва. Принцип відповідності завдань.

Принципи, локалізовані за зонами і напрямками управлінської діяльності.

Сутність та класифікація методів менеджменту. Методи менеджменту. Методи прямого впливу. Методи непрямого впливу. Методи матеріального впливу. Методи владного впливу. Методи морального впливу. Кількісні методи (калькуляції, кошториси, ціни, бюджет, матеріальні стимули тощо). Якісні методи (вказівки, інструкції, моральні стимули, методи добору колективу за психофізіологічними факторами тощо).

Економічні методи менеджменту. Методи прямого економічного впливу. Методи побічного економічного регулювання. Планування у менеджменті. Комплексні цільові програми. Економічні регулятори господарської діяльності.

Адміністративні методи менеджменту. Директива. Постанова. Наказ. Розпорядження. Резолюція. Виконавча дисципліна.

Соціально-психологічні методи менеджменту. Соціальні плани. Моральні стимули. Методи формування колективів та соціально-психологічного клімату в них. Соціальний прогноз. Пошукове соціальне прогнозування. Нормативне соціальне прогнозування. Метод експертизи. Екстраполяція. Моделювання. Соціальне нормування. Соціальне регулювання. Метод переконання.

Тема 5. Управлінські рішення в менеджменті туристичних організацій

Управлінське рішення як результат управлінської діяльності. Класифікація управлінських рішень в туристичній організації.

Умови прийняття управлінських рішень: право прийняття, повноваження, обов'язковість, компетентність, відповідальність.

Функції управлінського рішення. Скеруюча функція. Координуюча функція. Мобілізує (стимулює) функція.

Моделі прийняття управлінських рішень. Моделювання. Типи моделей: фізична, аналогова (організаційна схема, графік), математична (використання символів для опису дії або об'єктів). Теорія ігор. Модель теорії черг. Модель керування запасами. Модель лінійного програмування. Імітаційне моделювання. Економічний аналіз.

Різновиди технологій прийняття управлінських рішень. Системний підхід. Комплексний підхід. Експериментування. Конкретно-історичний підхід. Методи соціологічних досліджень. Раціональна технологія прийняття і реалізації управлінського рішення: підготовку, прийняття, реалізації рішення.

Класифікація методів обґрунтування та прийняття управлінських рішень. Методи вивчення проблеми (діагностування). Методи економічного аналізу. Метод абсолютних, відносних та середніх величин. Метод порівняння. Метод групувань. Індексний метод. Балансовий метод. Способи елімінування (виключення). Аналіз беззбитковості. Методи прогнозування. Кількісні методи прогнозування. Якісні методи прогнозування.

Методи визначення способів розв'язання проблеми (генерація ідей). Евристичні методи. Індивідуальні евристичні методи. Методи ключових запитань, інверсії, ідеалізації, вільних асоціацій, морфологічного аналізу. Групові евристичні методи: «розумова атака», «конференція ідей», метод Дельфи та ін.

Логіко-формалізовані методи прийняття рішень: метод побудови «дерева рішень», платіжна матриця, аналіз чутливості, метод Монте-Карло.

Теоретико-ігрові методи: теорія ігор, метод сценаріїв, моделі «чорної дошки».

Методи оцінювання варіантів рішення. Методи реалізації рішення. Мережевий графік. Методи контролю.

Тема 6. Планування як загальна функція менеджменту

Сутність і зміст планування як функції менеджменту, його види та їхній взаємозв'язок. Принципи планування: єдність, безперервність, гнучкість, точність, принцип участі. Види планування: стратегічне, тактичне та оперативне.

Основні елементи системи планування. Напрями планування: прогресивне, ретроградне, кругове. Система планів організації. Наступальні плани. План розвитку організації. Програми. Проекти. Бізнес-плани. Оборонні плани.

Етапи процесу планування.

Планування розвитку підприємств готельно-ресторанного господарства. Фактори, які визначають попит: об'єктивні фактори, суб'єктивні фактори. Методи дослідження попиту на готельно-ресторанні послуги: комерційні, регіональні, дедуктивні, статистично-математичні й прогностичні. Планування товарообігу підприємств торгівлі та закладів ресторанного господарства. Виробнича програма закладу ресторанного господарства.

Тема 7. Організування як загальна функція менеджменту

Сутність організування та її місце в системі управління. Фази організаційного процесу.

Поняття та складові організаційної діяльності. Поділ праці та спеціалізація. Департаменталізація та кооперація. Зв'язок в організації та координація. Ієрархія організації та її ланцюговість. Розподіл прав та відповідальності. Централізація та децентралізація;

Типи зв'язків в організації: вертикальні та горизонтальні; лінійні та функціональні; формальні та неформальні; прямі та непрямі. Переваги та недоліки централізації. Переваги та недоліки децентралізації. Диференціація. Інтеграція.

Повноваження, обов'язки, відповідальність.

Делегування повноважень. Тривале і часткове делегування. Жорсткі та м'які умови делегування повноважень.

Вертикальна та горизонтальна структуризація управління. Горизонтальний та вертикальний поділ праці. Рівні управління (технічний рівень (низовий), управлінський рівень (середній), інституційний рівень (вищий)). Повноваження лінійних керівників. Повноваження штабного персоналу. Функціональні повноваження.

Тема 8. Мотивування як загальна функція менеджменту

Поняття мотивування персоналу туристичних організацій. Мотивація. Мотивування.

Засоби мотиваційного впливу. Жорстке стимулювання. Ліберальне стимулювання. Стимули праці Матеріальні і нематеріальні стимули. Грошові і негрошові стимули. Соціальні та моральні стимули. Індивідуальні та колективні стимули. Позитивні та негативні стимули. Пропорційне, прогресивне і регресивне стимулювання. Теорії та моделі процесів мотивування: змістовний і процесний підходи. Співставлення теорій мотивування. Теорії змісту мотивації (теорія ієрархії потреб А. Маслоу, теорія ERG Альдерфера, двофакторна теорія Ф. Герцберга, теорія набутих потреб Д. Мак-Клелланда). Процесуальні мотиваційні теорії (теорія очікувань В. Врума, теорія справедливості Дж. Адамса, комплексна мотивації Л. Портера і Е. Лоулера, теорія визначення цілей і концепція партисипативного управління). Теорія підтримки бажаної поведінки (Р. Дафт, Р. Стирс, Р. Скінер).

Взаємозв'язок потреб, спонукань, цілей і заохочень працівника у процесі мотивації. «Мотив», «потреба», «стимул», «винагорода».

Стимулювання праці: цілі, принципи, види, форми. Вимоги до організації стимулювання праці: комплексність, диференційованість, гнучкість та оперативність.

Тема 9. Контролювання як загальна функція менеджменту

Поняття контролю та його місце в системі управління туристичною організацією. Контролювання. Принципи і цілі функції контролювання. Стратегічна спрямованість контролю. Орієнтація на результати. Відповідність справі. Своєчасність контролю. Гнучкість контролю. Простота контролю. Економічність контролю. Широта контролю.

Етапи процесу контролювання. Встановлення стандартів і критеріїв. Вимірювання досягнутих результатів і зіставлення їх зі стандартами. Масштаб відхилень. Вимірювання

результатів: фізичний вимір, динамічний вимір. Прийняття рішень про коригування дій. Система контролю. Характеристики ефективної системи контролю.

Види управлінського контролювання. За змістом: фінансовий; виробничий; маркетинговий. За характером відносин між керівниками та підлеглими: внутрішній; зовнішній. За сутністю завдання: лінійний; функціональний; операційний. За якісними характеристиками: одиничний; множинний; багатофункціональний. За етапами проведення: попередній контроль (діагностичний, терапевтичний); поточний контроль (спрямовуючий, фільтруючий); підсумковий (завершальний) контроль.

Тема 10. Регулювання як загальна функція менеджменту

Поняття регулювання та його місце в системі управління. Координація. Об'єкт функції координації. Регулювання. Принципи функції регулювання: директивності, дотримання регламентів, нормативності.

Види регулювання. Стабілізуюче регулювання (безпосереднє регулювання, регулювання на основі норм, регулювання за допомогою інструктування). Розпорядницьке регулювання. Розпорядницький вплив. Дисциплінарне регулювання.

Сутність процесу регулювання. Етапи процесу регулювання: добір стандартів, що стабілізують діяльність працівників; порівняння величини відхилення з припустимими нормами; розробка адекватного регулюючого впливу; усунення відхилень; перегляд стандартів.

Тема 11. Керівництво та лідерство в діяльності туристичних організацій

Поняття та загальна характеристика керівництва туристичних організацій. Керівник. Ролі керівника.

Основи керівництва: вплив, лідерство, влада. Влада як елемент примусу. Форми впливу та влади. Влада примусу. Влада винагороди. Законна влада. Експертна влада. Влада інформації. Харизматична (еталонна) влада. Форми впливу: навіювання, переконання, прохання, погроза, підкуп, наказ.

Теорії лідерства. Підхід з погляду особистих рис людини. «Конституціональна теорія». Якості, притаманні успішним лідерам

Підхід з позиції поведінки лідера. Стилї керівництва К. Левіна. Концепції «Х» - «У» Д. Мак-Грегора. Система стилів Р. Лайкерта. Управлінська решітка Блейка — Моутона

Ситуаційний підхід до керівництва. Модель керівництва Ф. Фідлера. Теорія життєвого циклу П. Герсі та К. Бланшара. Модель «шлях — мета» Т. Мітчела та Р. Хауза. Модель прийняття рішень В. Врума — Ф. Йеттона.

Характеристика та класифікація стилів керівництва. Фактори та передумови формування стилів керівництва. Авторитарний (одноосібний) стиль керівництва. Демократичний стиль керівництва. Ліберальний стиль керівництва.

Тема 12. Інформація і комунікації в менеджменті туристичних організацій

Інформація, її види та роль в менеджменті туристичних організацій. Носії інформації. Класифікація інформації. Дані та інформація. Вимоги, що висуваються до інформації в менеджменті туристичних організацій.

Поняття і характеристика комунікацій в менеджменті туристичних організацій. Комунікаційний процес. Учасники комунікаційного процесу. Елементи комунікаційного процесу. Різновиди «внутрішніх» та «зовнішніх» комунікацій в менеджменті туристичних організацій. Перешкоди в комунікаціях. Зворотний зв'язок в процесі комунікації. Засоби комунікацій, їх переваги та недоліки.

Моделі комунікаційного процесу в менеджменті туристичних організацій. Організація комунікаційного процесу в менеджменті туристичних організацій. Комунікаційні переваження.

Тема 13. Ефективність менеджменту туристичних організацій

Видова класифікація ефективності туристичної організації: індивідуальна, групова, загально-організаційна. Особливості оцінки різновидів ефективності менеджменту туристичних організацій.

Концепції визначення ефективності менеджменту туристичних організацій. Підходи до оцінки ефективності менеджменту туристичних організацій. Економічна, організаційна та соціальна ефективність туристичних організацій. Системи показників економічної, організаційної та соціальної ефективності туристичних організацій, їх склад і методи визначення.

Напрями підвищення ефективності управління туристичною організацією.

Сутність та різновиди відповідальності та етики у менеджменті туристичних організацій. Соціальна відповідальність як добровільна реакція на соціальні проблеми суспільства з боку туристичної організації. Сутність та значення соціальної поведінки менеджменту.

Культура менеджменту туристичних організацій.

4. Структура вивчення навчальної дисципліни

4.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Кількість годин											
		Денна форма навчання						Заочна форма навчання					
		Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
			Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС		Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС
1.	Менеджмент в туризмі: сутність, основні підходи	4	1	1	–	–	2	–	–	–	–	–	–
2.	Еволюція менеджменту в туризмі	4	1	1	–	–	2	–	–	–	–	–	–
3.	Управління внутрішнім і зовнішнім середовищем в туризмі	5	1	2	–	–	2	–	–	–	–	–	–
4.	Функції, принципи та методи менеджменту в туризмі	5	1	2	–	–	2	–	–	–	–	–	–
5.	Управлінські рішення в менеджменті туристичних організацій	6	2	2	–	–	2	–	–	–	–	–	–
6.	Планування як загальна функція менеджменту	5	1	2	–	–	2	–	–	–	–	–	–
7.	Організування як загальна функція менеджменту	7	1	2	–	–	4	–	–	–	–	–	–
8.	Мотивування як загальна функція менеджменту	8	2	2	–	–	4	–	–	–	–	–	–
9.	Контролювання як загальна функція менеджменту	4	1	1	–	–	2	–	–	–	–	–	–
10.	Регулювання як загальна функція менеджменту	4	1	1	–	–	2	–	–	–	–	–	–
11.	Керівництво та лідерство в діяльності туристичних організацій	7	2	2	–	–	3	–	–	–	–	–	–
12.	Інформація і комунікації в менеджменті туристичних організацій	6	2	2	–	–	2	–	–	–	–	–	–
13.	Ефективність менеджменту туристичних організацій	10	2	4	–	–	4	–	–	–	–	–	–
	Курсова робота	45	–	–	–	–	45	–	–	–	–	–	–
	Усього годин:	120	18	24	–	–	45	33	–	–	–	–	–

4.2. Аудиторні заняття

4.2.1. Аудиторні заняття (лекції, семінарські заняття) проводяться згідно з темами та обсягом годин, передбаченими тематичним планом.

4.2.2. Плани лекцій з передбачених тематичним планом тем визначаються в підрозділі 1.2 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.2.3. Плани семінарських занять з передбачених тематичним планом тем, засоби поточного контролю знань та методичні рекомендації для підготовки до занять визначаються в підрозділі 1.3 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3. Самостійна робота студентів

4.3.1. Самостійна робота студентів включає завдання до кожної теми та індивідуальні завдання.

4.3.2. Завдання для самостійної роботи студентів та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.4 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.3. У процесі вивчення навчальної дисципліни студенти виконують індивідуальні завдання у вигляді індивідуальних розрахункових завдань.

4.3.4. Тематика індивідуальних завдань та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.5 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.5. Індивідуальні завдання виконуються в межах часу, визначеного для самостійної роботи студентів, та оцінюються частиною визначених в розділі 6 цієї програми кількості балів, виділених для самостійної роботи.

5. Методи навчання та контролю

Під час лекційних занять застосовуються:

- 1) традиційний усний виклад змісту теми;
- 2) слайдова презентація.

На семінарських заняттях застосовуються:

- дискусійне обговорення проблемних питань;
- вирішення ситуаційних завдань;
- повідомлення про виконання індивідуальних завдань;
- розв'язок розрахункових завдань.

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах:

1) усне або письмове (у тому числі тестове) бліц-опитування студентів щодо засвоєння матеріалу попередньої лекції;

2) усне або письмове (у тому числі тестове) опитування на семінарських заняттях;

3) виконання поточних контрольних робіт;

4) розв'язування задач та формулювання висновків за результатами розрахунків;

5) захист підготовленого публічного виступу.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі усного екзамену.

Структура екзаменаційного білету включає два теоретичних питання, п'ять тестових завдань та розрахункову задачу.

6. Схема нарахування балів

6.1. Нарахування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

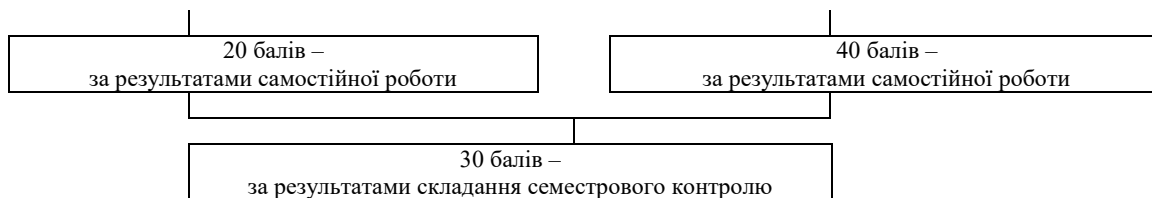

Рис. 6.1. Схема нарахування балів студентам за результатами

6.2. Обсяг балів, здобутих студентами під час лекцій, семінарських занять, самостійної роботи студентів та виконання індивідуальних завдань визначаються в навчально-методичних матеріалах з цієї дисципліни.

7. Рекомендовані джерела

7.1. Основні джерела

1. Абрамов В.В., Тонкошкур М.В. Історія туризму: підручник для студ. спец. "Менеджмент організацій" ("Менеджмент готельного, курортного і туристського сервісу", "Туризм", "Готельне господарство"); Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. Харків: Форт, 2010. 286 с.
2. Андренко І.Б., Кравець О.М., Писаревський І.М. Менеджмент туризму: навч. посіб. для студентів ВНЗ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О.М. Бекетова. Харків: ХНУМГ, 2014. 402 с.
3. Кіптенко В. К. Менеджмент туризму: підручник. Київ: Знання, 2010. 502 с.
4. Король О.Д., Крачило М.П. Менеджмент туризму: навчальний посібник. Київ: Знання, 2009. 248 с.
5. Осовська Г.В., Осовський О.А. Менеджмент: підручник. Київ: Кондор-Видавництво, 2015. 563 с.
6. Стадник В.В., Гризовська Л.О. Менеджмент і маркетинг туризму: навчальний посібник. Хмельницький: ХНУ, 2020. 355 с.
7. Стадник В.В., Йохна М.А. Менеджмент: навчальний посібник. Київ: Академвидав, 2003. 464 с.
8. Ткач В.О. Менеджмент туризму: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.; Запоріж. нац. техн. ун-т. Запоріжжя, 2011. 227 с.
9. Школа І.М., Корольчук О.П. Менеджмент туризму: підручник для студ. вищ. навч. закл. Чернівці: Книги-XXI, 2011. 463 с.

7.2. Додаткові джерела

1. Мальська М.П., Пандяк І.Г. Готельний бізнес: теорія та практика. навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 472 с.
2. Мальська М.П., Бордун О.Ю. Планування діяльності туристичних підприємств: навчальний посібник. Київ: Знання, 2005. 241 с.
3. Мальська М.П., Худо В.В., Цибух В.І. Основи туристичного бізнесу: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2004. 272 с.
4. Машина Н.І. Страхування для туристичних підприємств: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 368 с.
5. Менеджмент готельно-ресторанного бізнесу: навчальний посібник / Під загальною редакцією М.М. Поплавського і О.О. Гаца. Київ: Кондор, 2008. 460 с.
6. Менеджмент з туризму: конспект лекцій для здобувачів вищої освіти, які навчаються за спеціальністю 242 «Туризм» за усіма формами навчання / Укл. О.В. Поступна. Харків: НУЦЗУ, 2020. 235 с.
7. Мунін Г.Б., Змішов А.О., Зінов'єв Г.О., Самарцев Є.В., Гаца О.О., Максимець К.П., Роглев Х.Й. Управління сучасним готельним комплексом: навчальний посібник / За редакцією члена -кор. НАН України, д.е.н., проф. С.І. Дорогунцова. Київ: Ліра, 2005. 520 с.
8. Нечаюк Л.І., Нечаюк Н.О. Готельно-ресторанний бізнес: менеджмент: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 348 с.

9. Нормативно-правові акти України з питань туризму: Збірник законодавчих та нормативних актів / Упоряд. М.Л. Камлик. Київ: Атіка, 2014. 464 с.
10. Пуцентейло П.Р. Економіка і організація туристично-готельного підприємства: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 344 с.
11. Роглев Х.Й. Основи готельного менеджменту: навчальний посібник. Київ: Кондор, 2005. 408 с.
12. Хміль Ф.І. Менеджмент: підручник. Київ: Вища школа, 1995. 351 с.
13. Чорненька Н.В. Організація туристичної індустрії: навчальний посібник. Київ: Атіка, 2006. 264 с.
14. Шершньова З.Є., Оборська С.В. Стратегічне управління: навчальний посібник. Київ: КНЕУ, 1999. 384 с.
15. Школа І. М. Менеджмент туристичної індустрії: навчальний посібник. Чернівці: Книги – XXI, 2005. 596 с.
16. Юргутіс І.А., Кравчук І.І. Основи менеджменту: навчальний посібник. Київ: Освіта, 1998. 256 с.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://www.rada.gov.ua> – Веб-портал Верховної Ради України
2. <http://www.president.gov.ua> – Веб-портал Адміністрації Президента України
3. <http://www.kmu.gov.ua> – Веб-портал Кабінету Міністрів України
4. <http://nbuv.gov.ua/> – Веб-сайт Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського
5. <http://gntb.gov.ua/ua/> – Веб-сайт Веб-сайт державної науково-технічної бібліотеки України
6. <http://www.ounb.km.ua/> – Веб-сайт Хмельницької обласної універсальної наукової бібліотеки
7. <http://www.unwto.org> – Офіційний сайт Всесвітньої туристичної організації
8. <http://tourlib.net/transport.htm> – Туристична бібліотека «Все про туризм»

ОНОВЛЕНО:

Завідувачка кафедри менеджменту, фінансів,
банківської справи та страхування, кандидатка
економічних наук
22 серпня 2022 року

_____ Наталія ЗАХАРКЕВИЧ

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри менеджменту, фінансів,
банківської справи та страхування
23 серпня 2022 року, протокол № 1.

Завідувачка кафедри,
кандидатка економічних наук, доцентка
23 серпня 2022 року

_____ Наталія ЗАХАРКЕВИЧ